№ 70. Poniedziałek 28. Marca 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: ***Bez poczty:*** *kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 40 centów.* ***Z pocztą*** *kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 15 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 26. marca. Dnia 24. marca 1859 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i został rozesłany XI. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 46. Rozporządzenie cesarskie z 12. marca 1859, prawomocne w całym obwodzie państwa, względem ręczenia za długi urzędników sądowych i postępowania z władzami syndykatu.

Sprawy krajowe.

(Mianowania. — Wiadomości bieżące. — Rozporządzenie względem promesów loteryjnych. — Spieszne zebranie się urlopników we Włoszech. — Kongres zapowiedziany. — Stosunki internacyonalne z Rosyą.)

Wiedeń, 25. marca. Jego Mość Cesarz mianował biskupa z Waitzen, Augustyna *Roskovanyi*, biskupem w Nitrze a archidiakona katedralnego kościoła w Fünfkirchen radcę sekcyi w ministeryum oświecenia i publicznych nauk, Antoniego *Peitler*, biskupem w Waitzen.

— Arcyksiążę Jan wyjeżdża na przyszłą niedzielę do Gracu. Turecki pełnomocnik książę Kallimachi wrócił wczoraj rano z swoją małżonką z Monachowa.

— *Gazeta wiedenska* pisze: Dzienniki krajowe umieszczają dość często ogłoszenia, które niedawno obwieszczonemu zakazowi zajmowania się promesami loteryjnemi albo wręcz się sprzeciwiają, lub usiłują jakimbądź sposobem ominąć ten zakaz. Ministeryum spraw wewnętrznych poleciło więc na wniosek ministeryum finansów rozporządzeniem z 29. stycznia r. b. wszystkim rządom krajowym czuwać nad tem, by po dziennikach umieszczano w sprawie pożyczek loteryjnych tylko zawiadomienia o kupnie i przedaży losów bez wszelkich innych warunków pobocznych lub obietnic.

Przynależnym zwierzchnościom finansowym polecono przeto pociągać wykraczających w tej mierze do odpowiedzialności, a co do redakcyi dzienników zawiadamiać o każdym przekroczeniu takiem przynależną polityczną władzę krajową dla wymierzenia tym redakcyom kary prawem przepisanej.

Gazeta wiédenska pisze: Czytamy w *Gazz. di Milano* z 19. b. m.: „Nadzwyczajne zawikłania czasów ostatnich i obowiązek rządu cesarskiego stanąć w pogotowiu dla bronienia praw własnych na wszelki wypadek, wywołały między innemi także i potrzebę zwołania do czynnej służby żołnierzy na czas urlopowanych.

Rozmaitemi zabiegami, mianowicie z zagranicy, starano się utrudnić wykonanie tego rozporządzenia najwyższego i obietnicami niebezpiecznemi odwieść zwołanych od najważniejszego ich obowiązku obywatelskiego.

Okazało się to jednak ze spisów urzędowych, że z dniem 10. b. m. (zaczem w kilka już dni po ogłoszonem w niektórych prowincyach nawet dnia 4go b. m. zwołaniu), zgłosiło się przeszło 21 000 urlopników u korpusów przynależnych, i że niektórzy nie czekając osobnego wezwania, stawili się na samą już wiadomość o tem rozporządzeniu najwyższem.

Niezaprzeczone te wypadki przemawiają wyraźniej, niż wszelkie rozumowania i świadczą o tem, że w prowincyach tych utrzymuje się mimo tylu nieprzyjaznych i ułudzających zabiegów, przecież duch porządku, wierności dla swego monarchy, poważania dla prawa, i że połączony jest może jeszcze i z wrodzonem wyższem uczuciem religijnem, które bez względu na zwodnicze obietnice każe przedewszystkiem dopełniać swego obowiązku. Wyznać tu musimy po prawdzie i słuszności, że takie wypadki są dowodem nietylko szczerej i zgodnej troskliwości władz krajowych, lecz także przełożonych gmin i duchownych parafialnych, którzy na prowincyi mogą wpływać tak zbawiennie i skutecznie na ludność, i wpływ taki rzeczywiście wywierają.

— Mamy dziś, pisze *Gaz. wiéd.*, przed sobą dosłowną treść ogłoszonego telegrafem artykułu w *Times* względem zebrania się kongresu, który ma położyć koniec teraźniejszemu przesileniu Europy. Rzeczony dziennik City bierze zebranie się kongresu w Londynie lub Berlinie za rzecz zewszechmiar uchwaloną i przyznaną i wylicza koncesye, jakie Austrya uczynić miała. Wstrzymujemy się wchodzić w rozbiór lub krytykę nadmienionego artykułu.

Gazeta wiédeńska pisze: W *Preuss. Staatsanz.* czytamy: *Journal de St. Petersburg* zbija twierdzenia gazety wiédeńskiej co do domniemanych trudności i niedokładności prawodawstwa i kredytu w stosunkach internacyonalnych między Rosyą i Austryą, i przypisuje całą winę temu, że obrot handlowy w Brodach znajduje się po większej części w ręku żydów, i że przeto niedogodności i t. d. w tej mierze nie należy kłaść na karb prawodawstwa rosyjskiego. W końcu przyłącza wykazy statystyczne, z których przekonać się można, że Austryi nieodjęto bynajmniej żadnych korzyści handlowych.

Musimy tu zrobić uwagę — dodaje gazeta wiédeńska — że o tej sprawie potąd nigdyśmy nawet i słowem nie wspomnieli.

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące.)

Madryt, 18 marca. Francuski poseł Barot wręczył Królowy własnoręczny list Cesarza Francuzów.

Książę Asturyi zasłabł na ząbki.

Spór Hiszpanii z Cesarstwem Marokko stanowczo został załatwiony. Hiszpańscy poddani, którzy znajdowali się w niewoli u afrykańskich korsarzy, wydani zostali dnia wczorajszego hiszpańskiemu konzulowi w Tangerze.

Lizboński dziennik *Diario de Goberno* ogłasza ustawę przez Króla sankcyonowaną, która upoważnia wykonawczą władzę, ratyfikować ślubny kontrakt infantki Donny Maryi Anny z saskim księciem Jerzym.

Dziennik *Corresp. autogr.* donosi z Huelwy z dnia 15. b. m., że w tym dniu o godzinie 6. minucie 45 wieczorem dało się tam czuć wstrząśnienie ziemi, które trwało do ośm sekund.

Artezyjska studnia, nad którą od tak dawna pracowano w stacyi Albacete na linii żelaznej kolei z Alicante do Madrytu, dostarcza nietylko wiele ale oraz bardzo dobrej wody. Woda wznosi się na 88 metrów wysokości i dostarcza na sekundę bezustannie 12 litrów. W tej suchej okolicy jest to cud prawdziwy. Azeby pojąć dokładnie całą ważność tego dzieła, dość będzie przypomnąć hiszpańskie przysłowie: „Gdy w Mancha upraszasz o szklankę wody, poddadzą ci dzban wina.“

Anglia.

(Petycye przeciw bilowi reformy. — Sprawa bilu reformy. — Kongres zapowiedziany. — Neapolitańscy wychodźcy. — Proces Fenix. — Posiedzenie z 21. marca. — Wiadomości bieżące. — Posiedzenie z d. 18. marca.)

Londyn, 22. marca. Do licznych petycyi przeciw rządowemu bilowi reformy, przyłączy się temi dniami olbrzymia petycya

z Manchestru. W ciągu 4 dni uzbierano już 53 000 podpisów, a sama petycya składa się z 488 arkuszy i ma 900 stóp długości.

— Rozprawy nad reformą bilu, które zaczęły się 21go b. m. w izbie niższej potrwają do końca tygodnia, a do głosowania przyjdzie zapewne dopiero w sobotę. Lord Palmerston, sir James Graham, p. Sidnej Herbert, p. Cardwell i p. Milner Gibson postanowili jak słychać głosować za poprawką lorda Johna Russell, a lord Elcho i p. Ellice łącznie z 20ma niezawisłymi liberalistami i kilku deputowanych irlandzkich głosować będą przeciw tej poprawce. Wątpią jednak w powszechności o tem, by lord Derby miał w razie poniesienia klęski ustąpić, lub parlament rozwiązać. Przeciw temu zachodzi tyle powszechnych i prywatnych względów, że pan D'Israeli będzie musiał szukać zapewne jakiego środka, by tylko gabinet teraźniejszy mógł się dłużej jeszcze utrzymać. W najgorszym razie odwołałby gabinet swój bil reformy w zupełności, i z zapowiedzeniem późniejszego rozwiązania parlamentu przedłożyłby izbie najpilniejsze środki finansowe.

— Dziennik *Times* potwierdza wiadomość, że wielkie mocarstwa zgodziły się na zgromadzenie kongresu dla rozpoznania włoskiej kwestyi. Ten kongres, zawdzięczają usiłowaniom lorda Cowleya a nastąpi w Berlinie albo Londynie. Cesarz Austryi przyrzekł lordowi Cowley, że Austrya ustąpić każe swym wojskom z papieskiego państwa równocześnie z ustąpieniem francuskiego wojska. Gdyby po ustąpieniu wojsk wybuchła w Rzymie rewolucya mogą wracać do Rzymu wojska francuskie. Austrya zaprzecza, jakoby miała zamiar uderzyć na Sardynię. Z własnego i dobrowolnego popędu zmieni Austrya, austryacko-włoskie specyalne traktaty.

— Hrabina Apponyj wyprawiała w sobotę w hotelu austryackiej ambasady świetną ucztę na cześć księcia Cambridge.

— Piętnastu neapolitańskich wygnańców opuściło wczoraj o 5 godzinie rano Brystol wśród szczerych życzeń tamtejszej publiczności; koło południa przybyli do Londynu, gdzie już od 11 godziny przepełniony był dworzec kolei żelaznej tłumami widzów.

Poërio ma być słaby i jakiś czas jeszcze zabawi zapewne w Korku.

— Proces w sprawie towarzystwa „Fenix“ przed sądem asysów w Tralee jak wiadomo został odroczony, gdyż członkowie sądu przysięgłych nie mogli się zgodzić; dziesięciu głosowało „winny“ a dwóch „niewinny.“ Między pierwszemi znajdowało się także dwóch katolików.

— Na posiedzeniu izby niższej z dnia 21. b. m. przemawiali: Stuart i Seymour za ministeryalnym bilem reformy, zaś Salomonoe i Charles Wood za poprawką lorda J. Russella. Członek stronnictwa liberalnego p. Horsman jest za bilem, p. Newdegate zaś członek stronnictwa konserwatystów przeciw równości wyborczego cenzus za miasta i hrabstwa. Debaty nie zostały jeszcze ukończone.

— Na posiedzeniu *izby wyższej* z dnia 18. marca proponuje margrabia Clanricarde ażeby przedłożono izbie odpowiedź jeneralnego gubernatora Indyi na tajną depeszę z dnia 19 kwietnia 1858 roku także i inne do Indyi i do podziału gruntowej własności w byłem królestwie Audy odnoszące się akta, korespondencye a w końcu i królewską proklamacyę wydaną do indyjskiego ludu. Oraz pragnie wiedzieć czy Taluckdarom i naczelnikom Audy zgodnie z proklamacyą jeneralnego gubernatora z dnia 3. marca 1858 roku przyzwolono albo przywrócono prawo własności do ich dóbr, a jeżeli rzecz ma się przeciwnie, jakim tytułem weszli w posiadanie własności. Lord Derby odpowiada, że wicehrabia Canning nie zmienił swej polityki, tylko ją zmodyfikował. Rząd pokłada całe w nim zaufanie jakoż i do wyższych dostojeństw zalecił go Królowej, i jeżeli konfiskata bywała miejscowa, to dla tego iż w proklamacyi nie była za normę postępowania ogłoszona. Co do gruntowej posiadłości w Audzie, nie nadawała korona praw nowych, prawo posiadania zasadza się na warunkach zawartych w proklamacyi amnestyi. Na mocy tego weszli właściciele znowu w posiadanie swych pierwotnych własności, z których byli ogołoceni w 1857 roku a to wywarło w kraju skutek jak najpomyślniejszy. Zresztą jest gotów przedłożyć izbie zażądane akta. Lord Ellenborough utrzymuje, że dóbr wcale nie konfiskowano. Okazuje się to z rozporządzenia lorda Clyde w ośm miesięcy po proklamacyi, gdzie wzywa wszystkich mieszkańców Audy do wydania swej broni, grożąc równocześnie właścicielom gruntów konfiskacyą dóbr, jeżeliby nieuczyniono zadość temu wezwaniu. Margrabia Clanricarde odwołuje potem swój wniosek. Na posiedzeniu *izby niższej* czyni Roebuck niektóre uwagi odnoszące się do zapowiedzianego wniosku lorda John Russell przeciw ministeryalnemu bilowi reformy. Ten wniosek nalega, chociaż nie co do formy przynajmniej co do rzeczy, ażeby powtórnie bil odczytano. Ztąd może wyniknąć, że przeprowadzenie bilu reformy tego roku stanie się niepodobnem. Roebuck proponuje wziąć za wzór indyjski bil z upłynionego roku, i wnieść rezolucye, które mogłyby utworzyć podstawę nowego i lepszego bilu. Oraz zapytuje kanclerza skarbu, czy rząd na ten przypadek wniósłby inny bil zasadzający się na rezolucyach w izbie przyjętych. Ostrzega izbę, coby ztąd wyniknąć mogło, jeżliby przyjęto teraźniejsze rezolucye lorda John Russell. Los kraju zostałby wówczas poruczony mężom, którzy tworzyli gabinet poprzedni a to wydaje mu się bardzo niebezpiecznem. W obec teraźniejszego stanu rzeczy i w chwili gdy wyraz opinii angielskiego ludu utrzymuje pokój świata, przyprowadzić by mogła zmiana gabinetu do niezwłocznego wybuchu wojny. P. Cox oświadcza, że liberalne stronnictwo, jeżeli lord John Russell nie zezwoli na tajne głosowanie, nie będzie popierać jego rezolucyi. Lord J. Russell oświadcza, że sposób, w jaki p. Roebuck wywołał dyskusyę względem bilu, którego powtórne odczytanie oznaczone jest na przyszły poniedziałek, sprzeciwia się porządkowi i jest zawczesny. Spodziewa się przekonać izbę w poniedziałek, że postępuje słusznie, gdy swe rezolucye przedkłada w formie poprawki do wniosku względem powtórnego odczytania bilu. Co zaś do kwestyi względem tajnego głosowania, nie zaprze się nigdy swojego zdania. Potem zapytuje sekretarza państwa lorda Stanleya czy rząd ma zamiar, zaproponować wotum podziękowania dla jeneralnego gubernatora Indyi, dla lorda Clyde, oraz innych oficerów i cywilnych urzędników, którzy odznaczyli się w indyjskiej kampanii. Zastanawia go ton w depeszy wysłanej do jeneralnego gubernatora pod dniem 9 grudnia w której przebija się brak zaufania w zdolnościach wicehrabiego Canninga. Lord Stanley zgadza się na wotum podziękowania. Lord Palmerston zarzuca także sarkastyczny i ironiczny ton depeszy z 9. grudnia.

Francya.

(Projekt ustawy względem własności literackiej. — Posiedzenie ciała prawodawczego. — Wyprawa więźniów. — Obsadzenie twierdz pogranicznych. — Doniesienia z Kochinchiny. — Zażyłość sąsiedzka.)

Paryż, 22. marca. Dziennik *Pays* zapewnia, że radzie państwa przedłożony zostanie temi dniami projekt ustawy względem literackiej własności, który zamierza zastosować prawodawstwo do wymagania praw internacyonalnych.

— Niektórzy prefekci wydali surową odezwę do klubów i towarzystw, wyznaczając nietylko godzinę zamknięcia ale oraz i wysokość stawki przy grach zezwolonych.

— *Monitor* uwiadamia w krótkiem sprawozdaniu swem o posiedzeniu z 18. b. m. o przedłożeniu dodatkowej pozycyi budżetu, według której zaprowadzone być ma ostemplowanie przedmiotów handlowych przychodzących z zagranicy, lub z takich wysp i kolonii, gdzie stempel ten jeszcze nie istnieje.

— Dla przyspieszenia prac około tulońsko-marsylskiej kolei żelaznej przyzwolił minister wojny towarzystwu przedsiębierców 800 żołnierzy do pomocy.

— Wyższa rada dla Algieryi nie przyjęła na ostatniem swem posiedzeniu systemu koncesyjnego względem obszarów gruntowych w Algieryi, i oświadczyła się za północno-amerykańskim systemem przedaży publicznej.

— Korweta „Seine,“ wyprawiona jak wiadomo z Toulonu do francuskiej Guyany, miała na swym okręcie 450 więźniów skazanych na galary i 106 skazanych na inne kary. Dnia 1go stycznia 1860 roku opróżnione zostaną więzienia w Toulonie z wyjątkiem dwóch tylko galarów, gdzie więźniowie skazani wyrokiem krajowych sądów asysów, pozostaną aż do odpłynięcia do Guyany.

Kilku internowanym w Algierze dozwolono wracać do Francyi.

— Nadreńską granicę od Niemiec obsadzają Francuzi. *Freib. Ztg.* z dnia 16. b. m. pisze

„Według otrzymanych wiadomości stanęła wczoraj w fortecy Neubreisach baterya artyleryi tudzież szwadron kirysyerów, a dnia 19. spodziewają się drugiej bateryi. I w Hüningen miano w taki sam sposób wzmocnić załogę.“

Z tem łączy się następujące doniesienie dziennika *Neue Preus. Ztg.* z Karlsruhe:

Jak słychać, przybyła teraz artylerya także do mniejszych fortec francuskich, położonych naprzeciwko Rastattu, mianowicie do Lauterburga i Hagenau, a nawet jak mówią, do nieufortyfikowanego miasta Selz, prawie $1\frac{1}{2}$ mili od Rastattu po tamtej stronie Renu. Obsadzenie wykonywują małemi oddziałami, zapewne, ażeby uniknąć rozgłosu, jak w skupowaniu koni.

— O wyprawie na Kochinchinę otrzymały dzienniki nowe wiadomości. Oczekują tam posiłków wysłanych temi dniami; zdaje się, że w tych okolicach natrafiła wyprawa na silniejszy opór niżli spodziewano się w pierwszej chwili. Anamscy żołnierze biją się dzielniej niż sądzono; cholera wyrządza w tym kraju niesłychane spustoszenie.

— Baron Weiler, komendant w Kehl, przesłał temi dniami list do dziennika *Courrier du Bas-Rhein* takiej treści:

Doszło to do wiadomości mojej, że w zamiarze złośliwym, i by zwichnąć przyjaźne potąd stosunki między francuskimi i badeńskimi mieszkańcami pogranicznymi, rozsiano w Sztrasburgu wieści fałszywe o demonstracyach w Kehl obrażających uczucia narodowe Francuzów. W razie, gdyby demonstracye te wydarzyć się miały w Kehl — a do których nie było i nie ma żadnego powodu, tedy nie omieszkałyby władze badeńskie zapobiedz temu z wszelką gorliwością. Władze te wyznaczyły też znaczną dla tych nagrodę, którzy wyjawią rozkrzewiciela tych wieści kłamliwych w taki sposób, że możnaby go pociągnąć do odpowiedzialności sądowej.

Belgia.

(Czynności w izbach.)

Bruxela, 19. marca. Na wczorajszem posiedzeniu izby, minister sprawiedliwości złożył na stole izby nową ustawę dobroczynności. Poczem izba wotowała jednogłośnie na budżet dotacyi, którego ogółowa kwota wynosi 4,052.942 fr., i w którym cywilna lista króla obejmuje 2.751.322 fr. 75 c., apanaż następcy tronu 500.000 a apanaż hrabi Flandryi 150 000 fr. Roczne wydatki na izbę wynoszą 452.600 fr., a wydatki na senat (którego członkowie nie pobierają dyet) 40.000 fr. Poczem ratyfikowała izba zawarty

z republiką Liberya traktat handlu i przyjaźni, a po ukończeniu tej sprawy odroczyła się na przyszły wtorek.

Szwajcarya.

(Komisya wojskowa. — Cło na konie. — Wezwanie Piemontów do powrotu.)

Berna, 22. marca. Pod prezydencyą szefa federacyjnego wojskowego departamentu, radcy p. Frey-Herose zebrała się wczoraj w gmachu związkowej rady wojskowa komisya, złożona z jenerała Dufour'i federacyjnych pułkowników Aubert, Bourgeois, Kurz, Fischer, Ziegler, Ed. Salis i Fogliardi, dla obradowania nad środkami, jakichby w razie wybuchu wojny musiałaby użyć Szwajcarya dla obrony neutralności i niepodległości swego kraju.

— Ponieważ w ostatnich czasach zakupywano co raz więcej koni do Piemontu i Francyi, uchwaliła rada związkowa na zasadzie federacyjnej konstytucyi i federacyjnej ustawy celnej, nałożyć na konie wyprowadzane za granice federacyi, cło w kwocie 400 franków, i ogłoszono natychmiast to rozporządzenie.

— Wszyscy Piemontowie znajdujący się w Szwajcaryi otrzymali wezwanie od swego rządu by do dnia 27. b. m. powrócili do kraju.

Włochy.

(Ustawa gwardyi narodowej. — Zaprowadzenie konzulatu w Bukareszcie. — Nabożeństwo żałobne. — Fałszywe wieści.)

Turyn, 22. marca. Temi dniami wydano nową ustawę dla gwardyi narodowej, na mocy tej ustawy przeistoczoną została w rodzaj Landwery, gdyż należą do niej wszyscy mężczyzni do lat 35 i co roku pełnić muszą w warowniach i miastach garnizonowych do 40 dni służby. Podlegają dyscyplinarnym ustawom armii, służyć muszą podczas wojny i 6 miesięcy po wojnie.

— Senat wotował na krótkiem posiedzeniu zaprowadzenie sardyńskiego konzulatu w Bukareszcie. Według *Allgem. Ztg.* powstała mała debata względem utworzenia tego instytutu. Senator Sauli żądał od ministeryum niektórych objaśnień względem powodu tego wniosku do ustawy; bo obawia się — rzekł — aby to nie było polityczną demonstracyą za podwójnym wyborem pułkownika Kouzy na hospodaryat obu prowincyi Naddunajskich, a w obec traktatów, które wyraźnie zakazują połączenie obudwu prowincyi pod jednym hospodarem, byłaby ta demonstracya przynajmniej zawczesną. Ponieważ hrabia Cavour nie był obecny, zabrał zamiast niego głos margrabia Montezemolo, referent wydziału, i oświadczył, że konzulat ten zaprowadzono w zamiarach czysto komercyalnych, to jest dla ochrony poddanych. sardyńskich, którzy w tych dalekich okolicach handel prowadzą. Ponieważ hrabia Sauli uznał to objaśnienie za dostateczne, przyjęto jednomyślnie wniosek do ustawy.

Florencya. 19 marca W parafialnym kościele S. Felicita odprawiono przedwczoraj solenne nabożeństwo żałobne za duszę zmarłej Arcyksiężny. Wszyscy członkowie familii Wielkiego księcia, urzędnicy dworscy, ministrowie, wyżsi oficerowie i członkowie ciała dyplomatycznego znajdowali się na tym obrzędzie, na który także liczny tłum ludu się zgromadził.

— Ich cesarzewicz. Moście Arcyksiążęta Wilhelm i Rainer i najdostojniejsza Arcyksiężna Marya uświetnili podczas krótkiego tu pobytu najznaczniejsze galerye i monumenta.

— Rozgłaszane przez niektóre dzienniki wieści o dezercyi w tutejszem wojsku, rozszerzyły się w ostatnim czasie tak dalece, że się ośmielono nawet mówić o dezercyi całego batalionu. We wszystkiem tem nie ma ani słowa prawdy, a wojska pozostały wierne swojej przysiędze i chorągwi. Zresztą tak tu jak i w całem Wielkiem księstwie panuje jak największa spokojność, która dotychczas niczem nie była zaburzona.

Niemce.

(Mianowanie ambasadora. — Burza na wybrzeżu północnego morza. — Posiedzenie sejmu związkowego.)

Berlin, 21. marca. Dotychczasowy poseł przy królewsko-saskim dworze, rzeczywisty tajny radca hrabia Redern, mianowany został nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym ministrem przy belgijskim dworze, a dotychczasowy sekretarz przy ambasadzie w Konstantynopolu, p. Eichmann rzeczywistym legacyjnym radzcą przy politycznym wydziale ministeryum spraw zewnętrznych.

Hamburg, 21go marca. Od dnia 7. do 11. marca zatem trzy dni spełna srożyła się nad wybrzeżem północnego morza straszna burza i przerwała wszelką komunikacyę stałego lądu z wyspami. Królewskie poczty nawet zaległy do czwartku. Niektóre okręta wpadły na mieliznę a jeden z angielskich okrętów zatonął w pobliżu wyspy Ameram.

— Na posiedzeniu sejmu związkowego z dnia 17. b. m. przedłożono wykazy kontyngensów składających armię związkową, tudzież sprawozdanie o kolejach żelaznych i przydatności ich do transportów wojskowych, jak niemniej i uwiadomienie o uiszczonej składce na wsparcie towarzystwa zajmującego się badaniem starożytnych dziejów Niemczy.

Na przedstawienie wydziału spraw wojskowych podane na posiedzeniu z dnia 10 lutego r. b. względem organizacyi kontyngensu wolnego miasta Frankfurtu, postanowiło zgromadzenie z zastrzeżeniem dalszych przepisów co do liczby zbrojnych upraszać senat wolnego miasta, by liczbę tę powiększono do 1go maja r. b. przynajmniej na 746, a do 1. listopada r. b. na 895 żolnierza, a gdyby nie stało ochotników, tedy liczba ta uzupełniony być ma za pomocą rekrutacyi według istnacych przepisów prawa.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Powrót Namiestnika. — Zakaz wyprowadzania koni.)

Warszawa, 19. marca. Po kilkumiesiecznej niebytności powrócił tu wczoraj namiestnik Królestwa Polskiego, jenerał-książę Gorczaków z Petersburga.

Petersburg, 16. marca. Rozporządzenie względem wyprowadzania koni z kraju, opiewa według *Hamb. Nachr.* jak następuje:

„Cesarz Jego Mość raczył na przedstawienie ministra skarbu dnia 26. lutego (10. marca) b. r. uchwalić, że wyprowadzanie koni z cesarstwa i z Królestwa Polskiego za europejską granicę krajową jest zakazane; zakaz ten nie rozciąga się jednak na wyprowadzanie tych koni, o których złożone będą dowody, że były zakupione na wyprowadzenie za granicę, nim jeszcze celne urzęda otrzymały powyższy zakaz.“

Księstwa Naddunajskie.

(Mianowanie.)

Jasy, 18. marca. Książe wyspy Samos, Jan Ghika mianowany został ministrem spraw wewnętrznych Mołdawii.

Montenegro.

Księżna Darynka z Czernogóry powiła dnia 19. marca córkę.

Grecya.

Ateny, 12go marca. Bank narodowy ogłosił, że wypłaci wszystkie podrobione banknoty na sto drachm, za to, że publiczność okazywała od dawna wielkie zaufanie do banku.

Azya.

(Doniesienia z Indyi.)

Bombaj, 25. lutego. Według telegraficznej depeszy dziennika *Times* z Malty z dnia 18. marca, pobił brygadyer Hills. Rohillów i zdobył ich warownie bez rozlewu krwi. Tantia Topi dotąd jeszcze nie dostał się w ręce Anglików. Utrzymywano, że znajduje się w pobliżu Disy. Nowa 5procentowa pożyczka 5 „Crores“ została zapowiedziana.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 24. marca. *Monitor* donosi, że gabinety w Londynie i Berlinie przyjęły propozycyę Rosyi względem zebrania kongresu; odpowiedź gabinetu wiedeńskiego nie jest jeszcze wiadoma.

Paryż, 25. marca. Dzisiejszy *Monitor* donosi: C. k. austryacki gabinet przyjął propozycye Rosyi względem kongresu. Hrabia Cavour przybędzie na zaproszenie Cesarza do Paryża.

Londyn, 25. marca. Na wczorajszem posiedzeniu *izby niższej* toczyła sie dalsza debata nad bilem reformy Za rządem przemawiali Hope, Bentinck i Walpoole; przeciw rządowi Gibson, Fox i Osborne Głosowanie nastąpi na przyszły tydzień. — Otrzymana wczoraj poczta z Nowego Yorku sięga do 12. b. m. Marez gotował się do obrony Veracruzy; jenerał Ampudia przeszedł z 500 ludźmi do partyi konstytucyjnej. Liberaliści zagrażają stolicy.

Turyn, 22. marca. *Armonia* zapewnia, że Mazzini był temi dniami w Turynie. Dnia 20go b. m. zrobili ochotnicy demonstracyę, ale ludność turyńska nie brała w niej udziału. — Jak donosi dziennik *Terre promise*, zajmuje się Garibaldi w Rivoli formowaniem swojej legii, która codziennie się powiększa. — *Independente* opowiada, że w Liwurnie wydała municypalność manifest do ludu z wezwaniem, ażeby zachowywał się spokojnie i unikał wszelkich zatargów z wojskiem. Po utworzeniu kompletnych korpusów ochotniczych w Cuneo mają być formowane dalsze korpusy w Savigliano, Mondovi i Chieri. — Dla wybicia tak zwanego medalu uwolnienia utworzył się komitet, członkowie jego należą do rozmaitych krajów włoskich, między którémi figuruje także okręg Trydentu.

Turyn, 23go marca. *Italia* donosi: Garibaldi składał 20go b. m. przysięgę wierności; Cobamedici mianowany został komendantem stacyi ochotników w Savigliano. Jak donosi *Armonia*, otrzymał komendant wojskowy rozkaz wydać 1000 strzelb i ładownic tak zwanym ochotnikom w Cuneo. — *Corrire mercantile* przytacza depeszę marsylską z doniesieniem, że 22go b. m. odeszło 12 okrętów transportowych do Algieryi dla sprowadzenia wojsk do Francyi.

Parma, 22. marca. Dzisiejsza gazeta urzędowa zawiera depeszę z Neapolu z potwierdzeniem, że stan zdrowia Króla znacznie się polepszył, i że wkrótce spodziewać się można zupełnego wyzdrowienia.

Florencya, 21. marca. Radca państwa Martini został ministrem oświecenia.

Rzym, 20go marca. Margrabia d'Azeglio miał temi dniami audyencyę u Papieża.

Drezno, 23. marca. Dzisiejszy *Dresdener Journal* zapewnia, że propozycye Rosyi względem kongresu przyjęły już także Anglia i Prusy, a miejscem zgromadzenia wymieniają Genewę.

Najnowsza poczta lewantyńska na Tryest.

Konstantynopol, 19go marca. Przedwczoraj lustrował Sułtan wojska odchodzące do Szumli mianowicie 12 batalionów piechoty, pułk kawaleryi i 80 dział. Drugi korpus stanie wkrótce w Zofii. Ismaila Baszę, komendanta rumelskiego korpusu armii, i

Szukri Baszę prezydenta rady korpusu anatolskiego powołano do Stambułu. Kemal Effendi komisarz Porty z Bośnii, mianowany został członkiem rady tanzymatu. Przybyło tu 36 dygnitarzy z Bośnii i Hercegowiny, by obradować z wielką radą nad reformami; rząd utrzymuje ich swoim kosztem.

Teheran, 1. lutego. Mianowanie Feruk Chana kanclerzem, szefem dworu królewskiego i wielkim marszałkiem pałacu potwierdza się. Wkrótce spodziewają się zupełnej reorganizacyi armii i administracyi.

Wiadomości handlowe.

(Targ Olomuniecki na woly.)

Olomunice, 16. marca. Na dzisiejszem targu było wszystkiego 80 sztuk bydła rzeźnego z kraju i z Galicyi, i rozprzedano wszystkie prócz 2 tylko. Ceny spadły w porównaniu z przeszłym tygodniem, i cetnar mięsa wypadał na 21 zł. 85 c. wal. austr. Za najlepszą parę wołów wagi 880 ℔ mięsa i 140 ℔ łoju płacono 207 zł. 90 c.; za najpośledniejszą wagi 580 ℔ mięsa i 40 ℔ łoju 105 zł. 20 c. Cena przeciętna z 50 sprzedazy wypadła na 165 zł. 20 c. za 685 ℔ mięsa i 75 ℔ łoju.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. marca.

Hotel rosyjski: PP. Ruprecht Fryd., c. k. pułkownik, z Brzeżan. — Lencewicz Erazm, z Zadwórza. — Radziejowski Edward, z Ditkowiec. — Nowak Gotlib, z Dworów.

Hotel Langa: Rodakowski Wiktor, z Wiednia. — Biliński Dominik, z Czyżykowa.

Dnia 27. marca.

Hotel Langa: PP. Korongby de Korong Hen., c. k. rotm., z Wiednia.

Hotel angielski: Br. Hagen Gustaw, z Wielkich óczy. — Jaworski Apol., z Ordowa. — Rubczyński Alfred, z Stanina. — Blum Jerzy, c. k. kapitan, z Stryja. — Malinowski Lubin, z Ostrowczyka polnego.

Pod kolej żelazną: Saken Dym., z Francyi.

Do domu pod nr. 204 2/4: Hauer, c. k. kapitan, z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26 marca.

PP. Bondy Wilhelm, do Winnik. — Dobrzycki Stan., do Drohobycza. — Br. Konopka Henr., do Wrząsowice. — Pietrzycki Felix, do Błażowa. — Zawadzki Jan, do Firlejówki.

Dnia 27. marca.

PP. Biliński Dom., do Czyżykowa. — Saken Dym., do Odesy. — Kosecki Felix, do Rosyi. — Rakowski Jan, na Podole.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. i 25. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	322.53	1 0°	—	północny	sł.	pogoda
2. god. po poł.	321.46	+ 5 0°	—	„	„	pochmurno
10 god. wiecz.	320.93	+ 1 2°	—	„	mier.	śnieg
Wysokość śniegu 3'''.						
	'''					
7. god. zrana	322.34	— 2 4°	78 8	północny	sł.	śnieg
2. god. po poł.	323 12	— 1.3°	77.5	półn. zach.	„	pochmurno
10. god. wiecz.	323 42	— 3 2°	82.6	zachodni	„	pogoda
Wysokość śniegu 5'''.						

TEATR.

Dziś na scenie polskiej: „**Makbet**," trajedya w 5 aktach Szekspira.

Kurs lwowski.

Dnia 26 marca.		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	4	53	5	—
Dukat cesarski	„ „	5	—	5	7
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	50	8	65
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	62	1	65
Talar pruski	„ „	1	59	1	62
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	20	1	23
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	80	38	81	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	72	15	73	—
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	77	40	78	20

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 26. marca

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. 70.50 Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 78.35. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 75 20; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł 58.—. po 3% za 100 zł. 45.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. 125.— zł. z roku 1854 za 100 zł. 112 —. Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —; po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. — —; Węgier 73.50; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii 72.65; Galicyi 73.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu 72.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1867 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 890 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 197.20; niższo-austr. towarzystwa eskontowego 575 —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1690; towarzystwa kolei żelaznej państwa 239.50; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 459.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 85.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 81.40; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. 99.90

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 91.70. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł południ. niemieck. waluty 91 70. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko 81.70. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich 36 —. Londyn za 10 funtów szterl. 107.70. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 106 —. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 42.80. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł wal. austr. — —.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 15.27. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.10, dukaty ces. pełnej wagi 5.7, korony 14.75 półkorony — —.

KRONIKA.

(Pożar.) W nocy z 10. na 11. b. m. wszczął się pożar w Pinianach w obwodzie Samborskim i zniszczył w krótkim czasie pięć osad tamtejszych z wszystkiemi budynkami i zapasami zboża, tudzież nieukończony jeszcze budynek szkolny. Ogień był podłożony, jak się domyślają, ale sprawcy nie wyśledzono jeszcze.

— Data statystyczne z zakładów telegraficznych w Austryi. Austryacki zakład telegraficzny przesłał w przeszłym roku, jak donosi „Austria", 419.449 depeszy, złożonych z 11,381.723 słów; z tych było 86 297 depeszy zawierających 4,514.630 słów z korespondencyi rządowej, a 333.152 depeszy o 6,878.093 słowach korespondencyi prywatnej. Korespondencya prywatna dzieliła się znowu na 271.892 depeszy oddanych, a 61.260 nadesłanych odnośnie o 5.614.703 i 1,263 390 słowach. Za oddane depesze albo za należytości tylko przesyłki (to znaczy bez doliczania portoryi pocztowej, płacy posłańcom i t. d.) zebrano sumę 723.820 zlr. m. k., co w porównaniu z rokiem 1857 przedstawia zmniejszenie dochodu o 122.757 zlr. Podobnież zmniejszyły się w porównaniu z przeszłym rokiem nadesłane (tak rządowe jak prywatne) korespondencye w ogóle o 11.922 depeszy, i 111.298 słów; z drugiej strony jednak przy oddanych depeszach rządowych i prywatnych nastąpiło podwyższenie w porównaniu z rokiem 1857 o 49.651 sztuk i 4,157.184 słów, tak, że nakoniec wypada jeszcze przewyżka 37.729 depeszy i 1,345,886 słów na upłyniony rok ostatni. Porównawszy ogół oddanych depeszy prywatnych z ogólową liczbą słów, z których się składały, i z sumą zapłaconych właściwie tax przesyłki, okazuje się, że w roku 1858 przypadało przeciętnie nieco więcej jak 20 słów i około 2 zlr. 4 kr., a w roku 1857 niespełna 22 słów i około 3 zlr. 36 kr. na jedną depeszę.

— (Najpierwsze na całym świecie jatki.) Paryż posiada teraz o jedną osobliwość więcej. Przed 8 dniami otworzono nowe jatki rzeźnika Duval'a, w ulicy Tronchet, za kościołem św. Magdaleny. Wielki ten skład mięsiwa otworzony po raz pierwszy przy natłoku ludności ciekawej, uważać można słusznie za najpierwszy i najwytworniejszy na całym świecie magazyn tego rodzaju. Długość frontu jego od ulicy wynosi 30 metrów, cały z białego i wyzłacanego marmuru z gzymsami i filarami z porfiru. Lada w kształcie półksiężyca jest także z marmuru białego z bronzowemi słupkami, i żelaznemi u góry we trzy rzędy sztabami i hakami do zawieszenia mięsiwa. Pośrodku lady znajduje się wodotrysk z kotliną porfirową objętości w przecięciu 2 metrów, a wazony z kwiatami i donice drewniane z krzewami ustawione gustownie do koła. Służba składa się z 39 osób: z panien sklepowych w sukniach jedwabnych i wyszukanym stroikiem na głowie, i z wyfryzowanej czeladzi rzeźnickiej z białemi jak śnieg fartuchami i rękawami. Pierwszego zaraz dnia dostawiono do składu tego na przedaż 20 wołów, 20 cieląt i 60 skopów.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*